

December 5.:
népszavazás

MONDJUNK IGENT AZ EGÉSZSÉGÜNKÉRT!

FIGYELEM! TUDNIVALÓK!

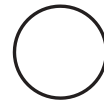
- Szavazni december 5-én, vasárnap reggel 6 órától 19 óráig lehet, abban a szavazókörben, amelyről a választó az ÉRTE-SÍTŐ-ben tájékoztatott kapott. (Igazolással az ideiglenes tartózkodási helyen is leadható a szavazat.)
- A szavazáshoz szükség van a személyi igazolványra, illetve a lakcím igazolására szolgáló igazolványra (lakcímkártya). Az is célszerű, ha a választó magával viszi a népszavazásról megkapott ÉRTE-SÍTŐ-t; ez megkönnyíti a választó azonosítását a választói névjegyzékben.
- A szavazólapon két népszavazásra feltett kérdés szerepel, a benyújtása sorrendjében. Tehát felül a Munkáskárt kérdése, alatta a kettős állampolgárságra vonatkozó kérdés.
- Szavazni a kérdés alatti körbe irt x vagy + jellel lehet. A szavazólapon kérdésenként külön-külön lehetséges szavazni. Ez azt is jelenti, hogy egy szavazólapon akkor is érvényes, ha a választó csak az egyik kérdésre adta le voksát vagy ha kérdésenként különbözőképpen szavazott.

NÉPSZAVAZÁS 2004. DECEMBER 5.

„Egyetért-e Ön azzal, hogy az egészségügyi közszolgáltató intézmények, kórházak maradjanak állami, önkormányzati tulajdonban, ezért az Országgyűlés semmisítse meg az ezzel ellentétes törvényt?”

IGEN

NEM

Régen vártunk erre a napra. Mi, a Munkáspárt kezdeményeztünk népszavazást a magyar kórházak sorsáról. Mi kezdeményeztük, mi gyűjtöttük az aláírásokat, mi segítettük a magyar népet hozzá ahhoz, hogy maga döntson a sorsát érintő kérdésről.

Tettük ezt azért, mert láttuk: a nép választott képviselői, a szocialista-liberális többség csak a töke érdekeit, csak saját gazdagodását tartja szem előtt, és ezért hajlandó a magyar kórházakat, az ingyenes egészségügyet is feláldozni. Saját hatalmuk erősítése érdekében hajlandók a magyar egészségügyre ráengedni a szakmai befekteteket, azaz a multinacionális cégeket. Hajlandók, pedig tudják, hogy mivel jár ez. Mi is tudjuk, hiszen láttuk, hogy mit tettek a multik a magyar iparral, a kereskedelemmel, a bankrendszerrel. Idegenekké tettek saját hazánkbán. Kiraboltak bennünket és a mindennaposra lett rablást folytatják ma is.

Ez vár a kórházakra is, ha nem parancsolunk megálljt. A szocialista-liberális többség minden áron keresztül akarta és akarja verni az egészségügy teljes eladását. Számukra egy jelszó létezik: minden eladó! Nagy pénzekről van szó! A teljes magyar kórházvagyongról és az évi több mint ezermilliárd forintra, ami az egészségügyi kasszából jár, egyelőre nekünk, holnapról meg lehet, hogy a tőkésnek. A parlament nem alkalmas a folyamat megakadályozására. Hiába a jó szán-

dék, ott a koalíció van többségben. Mi ezért fordultunk a néphez: döntünk népszavazással!

Vasárnap meglátjuk, hogy a magyar nép él-e ezzel a lehetőséggel, elmegy-e a népszavazásra. S ha elmegy, igennel szavaz-e? A magyar nép nincs könnyű helyzetben. Saját nyomorúságos élete alapján rögtön igent mondana. De habozik, ingadozik, mert nagyon sokszor becsapták már tizenöt év alatt. Fél is egy kicsit, mert látja az otromba, mocskos kampányt, amelyet a kormánypartok a nyakába zúdítottak. A gyermekét védő anya plakátjával szemben a két nemre biztató, légből kapott számokkal fenyegetőző szocialista propaganda áll, amelynek egy a célja: elrettenteni az embereket alkotmányos joguk gyakorlásától, a népszavazástól.

A mi dolgunk megmondani a hátralévő napokban: emberek, ne féljete a kormánytól, ne féljete a tőketől! Most mi döntünk! Ugyanúgy, ahogyan döntöttünk a tőkés rendszer bevezetéséről 1990-ben. Igaz, akkor nem tudtuk, hogy miről is döntünk igazából. Nem volt tapasztalatunk. De ma már van! Ma már tudjuk, hogy milyen tisztességtelen és embertelen a kapitalizmus. Milyen becstelének azok a politikusok és pártok, amelyek a töke mohó akaratát ránk erőltetik. Tízmillióan

erősebbek vagyunk, mint a szocialista-liberális parlamenti többség, erősebbek vagyunk, mint a Kuncze-Gyurcsány kormány. Erősebbek vagyunk, de cselekednünk kell! Most elég elmenni december 5-én, és igennel szavazni.

Akárhogyan is végződjék a népszavazás, mi, a Munkáspárt már győztesek vagyunk. Amit ígértünk az embereknek, teljesítettük. Nem ígérhettük, hogy helyettük szavazunk. De megígértük, hogy ők szavazhatnak, mert mi megteremtjük a lehetőséget. Megteremtettük!

A Munkáspárt erősebb lett az utóbbi hónapokban. Sokan megismertek bennünket, nőtt irántunk a tisztelet és a megbecsülés. Értékeljük helyesen és becsüljük meg az emberek növekvő szeretetét! Merítsünk erőt belőle! Merítsünk erőt a további munkához és küzdelemhez! Merítsünk erőt a párt előtt álló nagy feladatokhoz, a parlamenti választásokra való felkészüléshez, a pártépítéshez! Vannak gondjaink szép számmal. Megoldásukhoz azonban egy út vezet: konkrét munka, a munkásérdekért vívott következetes harc. A Népszavazás – 2004 akció ehhez ad mindannyiunknak erőt és biztatást.

Menjünk el december 5-én a népszavazásra, vigyük el családjunkat, barátainkat, ismerőseinket. A mi szavazatunk: **IGEN!**

THÜRMEYER GYULA

EZ TÖRTÉNT a nagyvilágban

November 24. Száz év is beletelhet a szakértők szerint, mire a szlovákiai Magas-Tátra kihever a előző heti orkánserű vihar pusztításait. Természetvédők szerint a katasztrófát az is okozta, hogy az őshonos jegenyefenyők és bükkfák helyett évlizetek óta a gyorsan növő és nagyobb hasznót hozó, de nem elég masszív lucfenyővel ültették be a Tátra Nemzeti Parkot.

November 25. A választások elhalasztására szólította fel nyolc szunnita iraki párt és politikai tömörülés az iraki átmeneti kormányt, mert nem teljesültek a választással kapcsolatos követeléseik. Többek között azt szerelnék, hogy az országot ne egyetlen választókerületként kezeljék. Eközben heves harcok folynak a Bagdadtól délre fekvő városok elfoglalásáért a szövetséges erők és a lázadók között.

November 26. A palesztin és az izraeli külügyminiszter első ízben találkozott Jasszer Arafat palesztin vezető halála után. Mindkét politikai képviselő rendezést szorgalmazta, amihez az első jó jel érkezett, hogy a palesztin rádió és televízió az utóbbi hetekben nem sugároz uszító, Izrael-ellenes műsort, másrészt az izraeli hatóságok az eredeti tervhez képest Cisjordániában a biztonsági kerítést másol építik, kisebb részeket elválasztva így a palesztin területektől.

November 27. Egyre valószínűbb, hogy új elnökválasztást írnak ki Ukrajnában, ellenkező esetben fennáll a veszélye, hogy kettészakad az ország. A tünemények, tiltakozó akciók tovább folytatódnak, a két tábor politikusi abban egyetértenek, hogy meg kell őrizni az egységes Ukrajnát.

November 28. A romániai parlamenti választáson az eddigi kormányzó Szociáldemokrata Párt (PSD) győzött, és jelöltje, Adrian Nastase miniszterelnök vezet az elnökválasztáson is, melynek második fordulója december 12-én lesz. A Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) is áttelepte a szavazáson a parlamenti küszöböt.

Adrian Nastase

November 29. Az Európai Unió három országa megállapodást írt alá Iránnal, amelyben utóbbi ígéretet tett az urándúsítás felfüggesztésére. A Nemzetközi Atomenergia-ügynökség jóváhagyta a döntést, és azt önkéntesnek és bizalomserősítőnek tekint. Az USA fenntartja magának a jogot, hogy akár egyedül is az ENSZ Bizottsági Tanácsa elé vigye Irán atomprogramjának kérdését.

November 30. Az Európai Unió december közepi csúcserőkezletén döntenek arról a tagországok, megkezdik-e a csatlakozási tárgyalásokat Törökországgal. Egyrészt Ciprus elismerését várja az EU a török kormánytól, másrészt a reformfolyamatok folytatását. A török vezetők hangoztatják: a korábbi csatlakozókhoz képest új, különleges kritériumokat nem fogadnak el.

A kínai államfő Kubában

Hu Jin-tao, a Kínai Népköztársaság elnöke az Ázsiai-Csendes-óceáni Gazdasági Konferencia a chilei fővárosban tartott éves tanácskozását követően november 22–23-án látogatást tett Kubában, ahol tárgyalásokat folytatott Fidel Castróval és más vezetőkkel. A kubai elnök Kinát „a világgazdaság motorjának” nevezte.

A négy évtizede tartó amerikai blokádnál süjtött szigetország számára fontos politikai és gazdasági támogatást jelent a Kínához fűződő baráti kapcsolat.

Az elnöki látogatás idején rendezték meg az első Kuba–Kínai Beruházási és Kereskedelmi Fórumot Havannában, amelyen 37 kínai vállalat mintegy 200 képviselője vett részt. A két ország szakemberei négy munkacsoporthoz vitáltak meg az idegenforgalom, a bányászati, az olajipar, a természeti erőforrások felhasználása és más területeken való együttműködés lehetőségeit. Ricardo Cabrisas államminiszter hangsúlyozta, hogy a kapcsolatok fejlesztésében még jelentős ter-

telek vannak, mivel a két ország közötti árucserére a kubai külkereskedelmnek csak tíz százaléka jelent. A kölcsönös forgalom 2003-ban négy százmillió, az idei esztendő első tíz hónapjában pedig mintegy hat százmillió dollár értékű volt.

Fidel Castro és Hu Jin-tao jelenlétében a szakminiszterek illetve a vállalatok képviselői tizenhat gazdasági megállapodást írtak alá. A két fél többek között megegyezett az 1990–94 között Kubának nyújtott kamatmentes hitelek átutemzéséről. Kína egymillió televíziókészülék kedvező fizetési feltételek mellett való szállítást is vállalta a szigetország számára. A távol-keleti ország hatmillió dollár értékben ajándékoz-

iskolai felszereléseket az oktatási intézményeknek, valamint hatmillió dollár értékű hitelet biztosít kórházi fogyóeszközök és orvosi műszerek vásárlására.

A nikkelérc bányászataira illetve düstülásra vonatkozó megállapodás a 2005–2009 közötti időszakra a termelés megkészeztését tervezi, és évi 4000 tonna nikkel exportját irányozza elő. A két kormány képviselői megegyeztek, hogy rendszeres lesz az egyetemi tanárok, kutatók tapasztalatcseréjét, valamint Kína segítségével fog nyújtani a szigetország vashálózatának és kikötőinek a korszerűsítéséhez is.

Hu látogatása a szolidaritás jele is volt egy olyan időszakban, amikor Bush elnök mandátumának négyéves meghosszabbítása miatt a Kubára nehezedő amerikai nyomás várhatóan tovább fokozódik.

Gábor Tamás

A baloldali győzelme Uruguayban

Ritkán kerül az Argentína és Brazília közé ékelődött ország a világapok címszavára. A magyar sportrajongók is legfeljebb arra emlékeznek, hogy Uruguay focicsapata 1950-ben a brazilok legyőzésével világbajnok lett, 1954-ben pedig a magyarok utátték el őket a döntőbe jutástól. Most a politikai vezetésben történt jelentős változás. Az 1830-tól egymást váltó kétpárti rendszer után október 31-én egy harmadik erő, a Széles Front győzött az egyjegyűleg rendezett parlamenti és elnökválasztáson, valamint többséget szerzett a szenátusban is.

A Magyarországnál pontosan kétszer nagyobb területű ország 3,3 millió lakosának egyharmada szegénységben él, emiatt mintegy százezeren del-vándoroltak. A külföldi adósság meghaladja az évi GDP mértékét. Ebben az évben valamennyi fejlődött a gazdaság, ezzel 20 százalékról 13-ra csökkent a munkanélküliség száma, de a szegények és a gazdagok közötti különbség tovább nőtt.

A Széles Frontot 1971-ben kommunisták, szocialisták és balra rokonszenvező kereszténydemokraták alakították. Az akkor rendezett választásokon 78 százalékos érték el, a bankok és a nagy külföldi vállalatok államosításának, valamint a laticiumok fölözésének következtetésével. Az 1973-tól 1985-ig tartó diktatúra idején a Front vezetőit bebörtönözték, megkínozták, sokan külföldre menekültek. 1960 óta az USA titkoszolgálati képezték ki az urug-

uay-i hadsereget és a rendőrséget a kihallgatási és vallatási technikákra. Az októberben megbuktatott „demokratikus” kormány Bush elnök egyik legmegbizhatóbb dél-amerikai vallása volt, feltette nélkül támogatta az Amerikai Szabadkereskedelmi Övezet (FTAA) tervét, valamint 2002-ben és 2003-ban ök nyújtották be az ENSZ-ben a Kuba elfűtését kezdeményező határozati javaslatot. (Kuba elfűtését minden évben egy országának javasolnia kell, mindig az USA egyik vallása vállalja ezt a piszkos munkát.)

Az új kormányban a kommunisták kisebb súlyt jelentenek, mint a Front alapítása idején, de jelen vannak, és eredményesen képviselik a dolgozó szociális érdekeit, a gazdasági növekedést a munkanélküliség csökkentése érdekében, ezenkívül támogatják a tudományos kutatást és fejlesztést, a demokrácia erősítését és az al-

Tabaré Vazquez

lamszervezet reformját. A Frontban az új elnök, a szocialista Tabaré Vazquez a meghatározó. A hatalmas adósság kiűtésének módjában Vazquez megállapodott az IMF-fel washingtoni tárgyalásai során, és úgy tűnik, az FTAA nyitl elutasítása sem várható az új kormánytól.

Főntes pozitívum ezzel szemben, hogy Vazquez rendezni kívánja az ország viszonyát Kubával, és Brazíliával kialakítandó együttműködésnek prioritást biztosít. Az egyre jelentősebb regionális nagyhatalom, Brazília már most is kulcszerepet játszik a dél-amerikai gazdasági együttműködés fejlesztésében – amely ellentétben az Egyesült Államok törekvéseivel. Pesti

USA – „DEMOKRÁCIA” AZ ADÓZÁSBAN

Az utóbbi tizenöt évben szerzhettünk némi tapasztalatot a magasztalt polgári rend köztelhervelésének antidemokratikus jellegéről. Hazánkban is közismert, hogy a munkavállalók a biztos adófizetők, a vállalkozóknak számtalan lehetősége van bizonyos költségek elszámolására. Arról viszont nincsenek pontos adatok, hogy a legnagyobb cégek és a külföldiek milyen kedvezményeket élveznek. Az Egyesült Államokban a közelmúltban nyilvánosságra hoztak egy jelentést, amely tanulságos láttelet a kapitalizmus egyik jellegzetességéről.

Az „Adózási és Gazdaságpolitikai Tudományos Intézet” a „Polgárok az Igazságos Adózáser” nevű társadalmi szervezettal együttműködve végezte el a felmérést az utóbbi három évben élvezett adókedvezményekről. Kétszázötven nagyvállalatot vizsgálva kiderült, hogy az 1,1 billió dollár adózási előtli nyereséget bejelentő cégek három év alatt 210 milliárd adót fizettek, pedig a hivatalosan kötelező 35 százalékos szö-

vetségi jövedelemadó-kulcs alapján 385 milliárdot kellett volna. A 175 milliárd kedvezmény felölő a 25 legnagyobb részesült, a General Electric (amelyik nálunk a Tungstramot bekebelezte) egyedül 9,5 milliárdot kapott.

A 250 cégből 82 az utóbbi három évből legalább egy évben egyáltalán nem fizetett adót, 30 pedig legalább két évig. Néhány vállalat pedig anynyi kedvezményre jogosító ér-

vet, adatot és számlát hordott össze, hogy ő kapott csekkeket a kormánytól. A kedvezményezett cégek néhány iparágat képviselnek, és ez is jellemző: hadiipar, úrkutatás (ez is összefügg a hadiiparral), szállítás, olajipar és elektronika.

„Viccelsz? Te még fizetsz adót? Ez ugye valamiféle nosztalgia?”

A jelentés egyik készítője, Lloyd Doggett rámutatott: „ha a nagy részvénnytársaságok nem fizetik meg a részüket, akkor valakinek állnia kell a számlát – mégpedig a vállalkozóknak és a munkavállalóknak.”

Egy másik szerző, Robert S. McIntyre hangsúlyozta: „az adózási elkerülő cégek sikere egyrészt a lobbizás agresszív voltára utal, másrészt a Fehér Ház és a Kongresszus lázas igyekezetére, hogy teljesítsék a lobbizok parancsait”. A lobbizás persze az Egyesült Államokban – és nálunk is – legalis, mert az nem állapítható meg, hogy a kedvezményezésnek van-e és mi az ellentétele. Az pedig különösen nem, hogy privát zsebbe vagy a pártkasszába megy-e a köszönet.

P. L.

• Hosszas vajdás után megkezdte munkáját Brüsszelben a Barroso vezette bizottság, az Európai Parlament azzal, hogy változtatásokra készítette a portugál néppárti politikust a bizottság összeállításában bebizonyította, hogy igenis szava van az unió ügyeiben. A baloldali szocialista frakció, a liberálisok, a zöldek és az újbaloldali támogatásával pedig azt mutatta meg, hogy az elvesztett európai parlamenti választások ellenére még mindig elég erős ahhoz, hogy nélküle ne lehessen kormányozni. A józan megfontolás győzött, és ez intő példa lehet a hazai politikai közélet számára. A posztljárta Berlusconi által fellelhetően provokatív celtal ajánlott biztostojelőnek is minnie kellett, míg Kovács László minden hazáról jött ellenszél dacára maradt. Ennek viszont az a tanulság, hogy nem okos dolog a belpolitikai ügyeket kívülről a nemzetközi fórumokra, mert ez nem segíti sem Magyarországot, sem a magyar biztos további megjelését.

• Az állampolgárokkal szemben elkövetett jogsértések kivizsgálására, kezelésére alakították ki az unióban az ombudsmani posztot. Ezt a fontos hivatal tölti be az Európai Unióban a görög Nikiforos Diamandouros, aki november végén Strasbourgban az Európai Parlament plenáris ülésén számolt be intézményének 2003. évi tevékenységéről. Jóllehet Magyarország csak 2004. május elseje óta unió tagállam, a görög biztos beszámolójából azért mi is számos hasznos tanulságot levonhatunk. Egyetlen ügy sem maradt kivizsgálatlan, amelyekben az ombudsman nem éri magát jog szerint illetékesnek, azokat eljuttatja az ügy megoldásában kompetens egyéb jogi fórumokhoz, többek között az Európai Emberjogi Bírósághoz. Noha még csak néhány hónapja tagállam Magyarországot, az ombudsman és bizottsága már számos magyar ügyet foglalkozik. Most is van több tucattal olyan magyar ügy, amelyben már az unió ombudsmanja illetékes. Ezek nagy része azzal függ össze, hogy az EPSo, az Európai Parlamenti személyzeti osztálya nem veszi figyelembe az EU-ban mindenütt kötelező egyenlő elbánás elvét. Hátrányban részesülnek azok a munkavállalók, akiket az újonnan csatlakozott tagállamokból vesznek fel most az unió hivatali gépezetébe. Nem mindegy, hogy szakképzettségüknek és képességeiknek megfelelő besorolást és bért kapnak-e az újak.

• Megkezdődtek az előzetes konzultációk az Európai Unió tagállamai közös diplomáciai szolgálatának a létrehozásáról, amelyet az alkotmány 2006-ban történő ratifikálása után Javier Solana, a szervezet külügyminisztere fog irányítani. A Tanács és az Európai Bizottság között várhatóan éles viták lesznek a testület létszámáról, ami sajtóinformációk szerint mintegy 7000 személyt jelent. Nezeteltéréseket

Választásról választásra

„Ne szerepeljen a pártelnök képe a plakátokon!” – hangzott el az Ügyvezető Titkárság 1990. januári ülésén. „Ne szerepeljen, mert a mozgalomban rossz emléket ébreszt, ha a vezetők képe plakáton látható!” Nem vicc! Ez a – ma már mulatságosnak tűnő – vita ténylegesen lezajlik a Munkáspárt vezetésében, röviddel az első főbbpárti választások előtt. Végül Dóczy Kálmánnak, aki Madridban nagykövet volt, és látott már polgári demokratikus választásokat, sikerül meggyőznie a többieket, hogy megváltozott a kor. Most polgári demokráciában vagyunk, annak a játékszabályai a döntöek. Megszületik a nem túl sikeres „kompromisszum”: a plakátok felén rajta van a pártelnök képe, a másik felén csak a Munkáspárt felirat. Ez a kis epizód is mutatja, hogy 1990 elején a Munkáspárt semmit sem tud a polgári demokratikus választási munkamódszerekről. Senki sem tudja, mi jelent házról házra járni, és kopogtatódulákat gyűjteni, agitálni, más pártokkal vitatkozni és harcolni. Eltelik néhány év, és a párt képes lesz népszavazást ki- harcolni. De akkor ez még csak a jövő. Mindent meg kell tanulni, és akkor elkezdődik egy máig tartó hosszú folyamat.

Nem ott aratunk, ahol vetünk

Az első választás még minden szempontból az átmenet választása. A társadalom rendszerváltó hangulatban van. Az országot elárasztja a nacionalizmus, az erdélyi rendszerváltásokkal szinte össznépi szolidaritás bontakozik ki. Minden utcasarkon kommunizálóznak. A Munkáspárt számára ugyanakkor némi előnyt jelent, hogy a szocialista kor meghatározó társadalmi rétegei még aktívak. A pártban azonban nincs elég tapasztalata, nehezen megy a munka. Csak 95 helyen képes egyéni jelöltet állítani, s végzetesnek bizonyul, hogy Pest megyében nincs meg a lista. Egy óriási megyében nem lehet a pártja szavazni. 1990-ben a Munkáspárt listán 180 ezer szavazatot kap, ami akkor 3,68 százaléket jelent.

Négy évvel később az emberek az Antall-Boross-kormány leváltásáért szavaznak. Franka Tibor hiába próbál hullákat találni a Köztársaság tér alatti kazamatákban, nem sikerül az MSZP ellen fordítani a közhangulatot. Az MSZP tarol. A Munkáspárt így is megszerez 172 ezer szavazatot, azaz 3,19 százalékat. A párt átesett a túzkerességen, és a friss tapasztalat már megmutatkozik. 155 egyéni jelölttel indul csatlába, és minden megyében van területi lista. Ezen a választáson a Munkáspárt jelszava: Ma a BAL a jobb!

1998-ra változik a helyzet. A társadalom beleun a szocializációba, nem kéri a szocialis kiadások korlátozásából, a Bokros-csomagból. A kiábrándulás nagy, de nem végzetes. Nem következik be az, ami később Szlovákiában végmegy, ahol az emberek teljesen elfordulnak a Peter Weiss-féle szocialistáktól. Az MSZP – bár korrupciósága közismertté válik – talpon marad. A Munkáspárt is sokat dolgozik. 163 egyéni jelöltet képes állítani a 176 lehetséges helyből. A Munkáspárt taktikát is vált, ezen a választáson nem támogatja az MSZP-t. A végeredmény biztató. 183 ezer szavazatot kap, 4,08 százalékat. A Munkáspárt kihasználja a szocialistákkal szembeni csatlódást, de nem eléggé.

2002-re végleg átalakul a társadalom. Ez már a konzolidált kapitalizmus választása. Most látszik meg az is legjobban, hogy a társadalom erre az időre már belenyugszik a tőkés rendszerbe, minden gondja és kinyja ellenére elfogadja azt. Erőződik a párt belső gyengesége is, csökken a ténylegesen dolgozó párttagok száma, a tagság jelentős része megfárad. A belső motiváció sem olyan erős már, mint közvetlenül a rendszerváltás után. A párt 148 egyéni jelöltet képes

csak állítani. A Munkáspárt 121 ezer szavazatot szerez csupán, ami a szavazatok 2,16 százalékát jelenti.

A választások értékeléséről minden választás után nagy vita folyik. A párt időről időre felbukkanó belső ellenzéké is mindig a választási eredményekre hivatkozva támadja a párt vezetését. De tőlük függetlenül is szinte mindenben él vagy: mondjuk meg azt az egyik okot, amelyre az eredmény vagy eredménytelenség vissza-vetethető. A párt kollektív bölcsessége azonban mindig rámutat, hogy egyetlen ok nincs, sok tényező áll vagy bukik a párt szereplésén.

Mindenekelőtt sikertelennek minősíthető-e a Munkáspárt 15 éves szereplése a választá-

ságot, a szegénységet, de alapvetően még úgy van vele, mint a két munkás, akiket *Dégi István* festőművész megörökített: még töpreng, de mondhatjuk azt is: már töpreng.

1993-ban bevezetik az 5 százalékos küszöböt, s ezzel nagy lépést tesznek a kétpártrendszer felé. Ez is olyan körülmény, amelyről gyakran megfelelnek. Az emberek a két nagy csoport között ingadoznak, függetlenül azok valóságos értékeitől. Gyakorlatilag tíz év alatt lezajlik az átérés az egy-pártrendszerrel a kétpártrendszerre. 2000 elejétől minden közvélemény-kutatás nyolcvan százaléknál nagyobb összességű támogatottságot mutat ki az MSZP-nél és a Fidesz-nél. A 2002. évi listás szavazatok

Plakát a 2004. májusi EP-választásra

sokot? Ha abból a szempontból nézzük, hogy bejutott-e a párt, akkor igen. De nézhetjük-e csak abból a szempontból? Mindenki tapasztalhatja, hogy a Munkáspártot 15 éve erőteljes ellenzéken vette körbe, mára ez megváltozott: becsúlik a pártot. Látszik az is, hogy a parlamenti választásokon ugyan nem ért el sikert a párt, de más területeken, így például a körház-népszavazás terén igen. Mindez nem lenne lehetséges a választási részvétel nélkül. Vagyis a parlamenti választás egyelőre olyan „üzlet”, amelybe folyamatosan energiát és pénzt fektetünk, de a haszon másutt csapódik le. Nem ott aratunk, ahol vetünk.

Megszilárduló tőkés rend

Az okok között a döntő az, hogy 15 év alatt átalakul a társadalom. Átalakul szerkezetében, ami megváltoztatja a Munkáspárt szervezeti hátterét is. 1994-ig a Munkáspárt például erős pozíciókkal rendelkezik a falvakban. Időközben feloszlatták a térszerveket, eltűnik a Munkáspárttal helyi-közel rokonosuló térszervezettség, a térszervezetek pedig egyelőre nincs meg a kapcsolat. A munkás kezd felismerni a tőkés rend negatívumait, a munkanélküliséget, a kiszolgáltatot-

(MSZP 42 százalék, míg a Fidesz és az MDF közös listáé 41 százalék) ugyanezt jelzi. Ami még megdöbbentőbb: 1990-ben az első öt párt eredménye is kisebb volt, mint 2002-ben az első kettő!

Egyedül túlélt

A Munkáspárt 15 évvel újjaszülése után is elmondhatja, hogy él. Manapság ezt messze nem minden párt mondhatja el magáról. Az 1990-es választások győztes pártja, az MDF 2002-ben bár létezik, de önállóan már nem indul a választásokon. Az SZDSZ kezdeti 20 százalékos támogatottsága csaknem negyedére zsugorodik. A rendszerváltáskor harmadik FKGP legutóbb egy százaléket sem kap, és *Torgyan* végképpen eltűnik a politikai palettáról.

Az Agrárszövetség, amely a rendszerváltás során az MSZMP agrár-reformköréből alakul meg, az első választásokon még megszerzi a szavazatok három százalékát. A következő választásokon átállnak a liberális blokkba, de így csak két százalékot érnek el, pedig van pénzük, társadalmi összeköttetéseik. 1998-ban nem indul önállóan, jelöltjei az MSZP színeiben jutnak a parlamentbe, majd eltűnnek, részben az MSZP-ben, részben a Centrum Pártban.

A Vállalkozók Pártja 1998-ban még besegít az MDF-nek, aztán róluk sem hallani többé. Kiderül az is, hogy a pénz sem minden. A *Palóts János* nagyvállalkozó által vezetett Köztársaság Párt is csak emlék ma már.

A Magyarországi Szociáldemokrata Párt 1990-ben radikális antikommunista programmal indul, *Petravovits Annával* az élen. 3,5 százalékkal kívül maradnak a parlamenten. Az eredmény 1994-re egy százaléka olvad, 1998-ban már az országos lista állítása sem sikerül. 2002-ben pedig mindössze négy szabolcsi egyéni választókerületben indul közös MSZP-MSZDP jelölt. A milliárdos *Kapolyi László* elnök az MSZP színeiben parlamenti képviselő lesz.

Gyakran mondják, hogy lám-lám a MIEP annak idején képes volt beküzdeni magát a parlamentbe. Ez azonban nem teljesen igaz. *Csurka* és harcossársai már 1990-ben is az MDF frakciójában foglalnak helyet, önálló pártta csak 1993-ban – az MDF-ből való kizárásuk-kilépésük után – szerveződnek. Erre sem árt emlékezni manapság!

Kinek a pártja a Munkáspárt?

Kezdetől fogva kérdés, hogy – mai politikai zsargonnal élve – kit szőlíson meg a Munkáspárt. Az elnök 1993 decemberében Csepelen elmondja, ki mindenkihez szól a Munkáspárt: „Számítunk Önökre, a munkásokra. Mit hozott Önöknek a rendszerváltás? Drágaságot, munkanélküliséget, létbizonytalanságot, félelmet. Mi a gazdaság fejlődését és a reális felelőtlenséget lehetőséget ajánljuk.” Majd szépen felsorolja az értelemszerű, az alkalmazottakat, a vállalkozókat, a parasztokat, a nyugdíjasokat, a fiatalokat.

A rendezővel világos. Át-fogja szinte mindenkit, aki a rendszerváltás vesztese. A párt mindvégig érzékeli az ellentmondásokat. Túl soknak tűnik ennyi réteget megszólítani. A Munkáspárt nem tud megszabadulni a múlt emléktől, amikor a régi MSZMP totempárt volt, minden réteg képviselője. Idővel azonban itt is kezdenek változni a dolgok. A 2002-es választások során már nagyobb erővel esik szó a munkásokra. A pártban kezd megerősödni a felismerés, hogy a Munkáspárt nem lehet mindenki, sőt minden dolgozó réteg képviselője sem. Ha sikert akar elérni, akkor a munkásra, a széles értelemben vett munkásembere kell támaszkodnia.

Változatlan program

A Munkáspártól ma azt gondolják az emberek, hogy az egyetlen párt, amely nem forgott koponyegyet, és ugyanazt mondja ma is, mint amit mondott 1990-ben. Némi leegyszerűsítéssel ez a megállapítás igaz. A Munkáspárt választási programjának alapelemei nem változtak 15 év alatt. Munka, megélhetés, biztonság, ingyenes oktatás, ingyenes egészségügy – ezek olyan elemek, amelyek példamutató következeteséget kölcsönöznek a Munkáspárt programjának.

Változnak természetesen a külpolitikai kérdések is. Eleinte

Országgyűlési választások előtt – 2002

nagyobb súllyal szerepel a környező országok problémája, majd helyét átveszi a NATO-csatlakozás elleni harc, még később az EU-kérdés.

A Munkáspárt 1993-ra nagyon világosan érti azt a küldetését, hogy önálló választási lehetőség mutasson fel. 1993 októberében a párt elnöke a következőket mondja Győrben: „A Munkáspárt önálló alternatívát jelent más pártokhoz képest. Miben különbözünk? Abban, hogy mi nem akarunk kapitalizmust. De programunk sok csatlakozási pontot mutat fel más politikai erőkkel is. Mi is támogatjuk a privatizáció ellenőrzését. Mi is talpra akarjuk állítani a mezőgazdaságot és az ipart. Mi is jobb életet akarunk. Mi is demokráciát akarunk, demokratikus rendet. Mi is jó viszonyt akarunk a szomszédainkkal. Akkor pedig érthetetlen egyes politikai erők visszafogottsága és elzárkózása. Az ország mai helyzetében a tét sokkal nagyobb annál, hogy bárki is ideológiai nemetségen alapszalljon hozzá tényleges erő képviselő politikai párthoz. Ezért készek vagyunk a széles körű összefogásra.”

Nem a programok döntenek

Szinte mindenki tapasztalja, hogy az emberek nem olvasnak pártprogramokat. A rövid frapáns jelszavak ezért óriási jelentőségre tesznek szert. A nagy pártok százmilliókat költenek arra, hogy reklámcségekkel kidolgozzák a szlogeneiket, és általában az egész választási arculatot. A Munkáspártnak erre soha sem volt pénze, mindaz, amit használ, a Munkáspárt szellemi műhelyében születik, hozzáva ennek minden előnyét, de komoly hátrányait is.

A Munkáspárt hamar felismeri, hogy az MSZMP név az emberek szemében a múltéhoz, és a múltira való emlékeztetésnek nincs gyakorlati hasz-

1998-as választások – a pártelnök újságírók gyűrtjében

ött – 2002

ban, most is az egy átúto jelszó hiányára utal. A Munkáspárt több mindennel próbálkozik: Szociális Alkotmány! Munkát mindenkinek, teljes foglalkoztatottságot! Európai munkáért európai béreket! Ingyenes egészségügyi ellátást! Ingyenes oktatást! Az Európai Unióban is európai mezőgazdaságot! A Munkáspártra leadott szavazat nem elveszett szavazat! Kádár alatt jobb volt!

Vannak sikeres és értékelő próbálkozásai a pártnak. Vítatlanságul ilyen maga a Munkáspárt név, amely nem rövidít

ram? A tókes viszonyok javítására tegyen javaslatot, vagy elv kommunista programot foglalmazzon meg? A döntést mindig hosszú vita előzi meg, s a végén a két szemlélet között mozog a program. Ez gyengéjévé válik minden programnak.

A párt nehezen érti meg, hogy a választási program nem azonos a párt stratégiai programjával. Ebből az is következik, hogy a programmal nem a saját párttagok létszámát kell elnyerni, hanem a választókat.

Szinte tízen éve vita van arról, hogy részletesen, számokkal, vagy számok nélkül fogalmazódjék meg a program. Mindig vita tárgya a program hangneme: kemény legyen vagy alkalmazkodó? Kormányprogramot írjunk vagy a rendszert leleplező anyagot?

Kompromisszumokat rejt magában a párt taktikai fellelése is, amit többnyire a listavezető pártelnök beszédei, tévészerelése alapján lehet megítélni. Legyen keményebb az elnök! – mondják egyesek. Mások meg hozzátesszük: legyen árnyaltabb, diplomatikusabb! Leplezzük le az MSZP-t! – hangzik az egyik oldalról. Ne bántuk az egyszerű szocialistákat! – mondják a másik oldalon. Nem lehet egyszerre keménynek is lenni, udvariasnak is lenni. A taktikában, a hangnemből hozott

kompromisszumok gyengítik a pártot. „A kapitalista rendszer bírálata közben a párt sohasem használt olyan radikális nagytökeellenes kijelentéseket, mint amit Orbán Viktor nem egyszer megeltett a kampány során” – olvasható Hubai László tanulmányában. Hozzáteszük: nem vált a Munkáspárt előnyére.

Amiből sohasem elég

A törvény szerint minden egyes jelöltre egymillió forint költendő, azaz pártként 176 millió. Mindenki tudja,

hogy a valóságban százmilliókat költenek el, legálisan és illegálisan. A Munkáspárt többször javasolja: legyen negyvenmillió a kiadások felső határa. A polgári pártok sohasem fogadják el.

A munkáspárti forintok több forrásból jönnek össze. 2002-ben például központi költségvetésből harmincmillió forintot költ a párt. Ebből tízmillió korábbi megtakarítás, négy millió propagandára betervezett éves költség. Ötmilliót különít el a párt az éves állami támogatásból, a többi pedig külső támogatás, illetve a jelöltek után járó pénz. A helyi kiadásokban döntő a helyi pénzügyítés, a tagság és a rokonszenvezők adakozása.

A „propagandagyár” titkai

Kevesen tudják, hogy a párt minden propagandaanyagát maga a párt, illetve a Progressio Kft. állítja elő. A párt kiadóinak létrehozója, az első alapító esztendőben vezetője Fodor Pál, aki a mai napig segítő tapasztalataival ezt a munkát. A propagandamunka élére néhány év múlva a párt vezetését megtalálja Vajda Jánost, aki előbb aktivistaként dolgozik ezen a területen, majd első számú irányítója lesz.

Az 1990-es választásokon rengeteg anyagot készítenek maguk a párt szervezetek. A jóindulattal, de megfelelő felkészültség nélkül készített reklámanyagokat a párt egyre inkább a központilag készített anyagokkal váltja fel. A programok, szórólapok, naptárak és még sok minden más a párt fontos fegyvereivé váltak. 1994 az első választás, amikor nagyon átgondoltan és szervezeten menően megy a munka. A párt minden potenciális választóhoz el akarja juttatni a programot. Minden választókerületbe 1300 példány kerül, ami akkor nagyon nagy teljesítmény. Naptárak 100 ezer példányban készülnek. 1000-1000 példányban elkészülnek az egyéni jelöltek fényképes bemutatkozóanyagai.

A „propagandagyár” eredményesen szolgálja ki a párt változó formájú kampányait. A 90-es évek elején inkább nagygyűlések vannak. Annak mértékében, ahogyan az emberek elszoknak a gyűlésektől, a hangszly áttevődik a kisebb találkozóakra. Az 1993-94-es időszak sikeres akciója a téli falusi esték sorozat. A választási kampányban nagy szerepet kap a napon, március 15-e, és május elseje. Később a kampány fontos részévé válnak a pártelnök budapesti kerületi látogatásai,

saik, a megyei falujáró programok. Ezek már az érett, tapasztalt párt rendezvényei, amelyek során sikeres, sok emberre terjedő programokat lehet lebonyolítani, elősegítve a párt szervező munkát, a párt megjelenését. 2002 után a párt utcai sajtórendezvényekre, a helyi sajtóban való megjelenésre koncentrált.

A választás főszereplői: a jelöltek

Az egyéni jelöltek a párt hősei. A választások idején ok vannak az elvonalban. Úgy mennek a küzdelembe, hogy tudják: a párt igazi esélye az országos listán van, de az út az egyéni jelölteken át vezet.

A jelöltek mindig tükrözik a párt aktuális állapotát. 1994-ben a KB ülésén a következő hangzik el: „Jelöltjeink 15 százaléka nő, négy éve ez az arány 5,3 százalék volt. A munkások aránya 16,5 százalék, ’90-ben 14,9 százalék volt. Csökkent a tényleges mezőgazdasági dolgozók aránya 6,4 százalékról 2,3 százalékra. A nyugdíjasok aránya 13,8 százalékról 38,5 százalékra nőtt. A vállalkozók aránya ma 16 százalék, négy évvel ezelőtt 1,1 százalék volt. 1990-ben nem volt munkanélküli a jelöltjeink között, ma az arányuk 5,5 százalék. A fenti adatoknál figyelembe kell venni, hogy 30 személy adataival még nem rendelkezünk, illetve azt, hogy 1990-ben összesen 94 jelölt volt, ma mind a 176 jelöltet elemeztük. Jelöltjeink között kevesebb a fiatal, mint 1990-ben. Akkor 35 év alatti volt a jelöltjeink 8,5 százaléka, ma csak 1,5 százalék. Sajnos, ez nem magyarázható csupán azzal, hogy négy évet öregedtünk, bár ennek is van szerepe. A fiatalokat minden erőfeszítésünk ellenére segédcsoportnak tekintik sok területen, ahelyett, hogy a választásokban komolyan építenek rájuk.”

A munkáspárti jelöltek fő értékeként azt jelenítik meg a kampányokban, hogy becsületesek, tisztességesek, egyszerű emberek. „A mi jelöltjeink egyszerű emberek. Őket nem csak a televízióban lehet látni. Sőt, főleg nem ott. Velük nap mint nap találkozhatnak a közérthető, az áruházban, az utcán, az üzemben, a hivatalban. Nincsenek közöttük bárók, mint az MDF-ben. Nem tagjai egyetlen lovagrendnek sem, mint egyik-másik kereszténydemokrata. Nem kapnak ösztöndíjat és jutalmat a Soros Alapítványtól, mint a fideszes úri gyerekek. Nem voltak a múlt rendszerben ellenállók, mint az SZDSZ világpolgárai. Amíg mások ellenálltak, a mi embereink dolgoztak” – mondja egy gyűlésen 1994-ben a pártelnök.

A területi listák többnyire nagy vitában születnek. A párt elnöke ennek negatív következményeire utal, amikor 1998-ban a következőket mondja: „Teljesen értelmetlen a listák sorrendezésének a belső vitákat kiélezn. Minden megyében és Budapesten abból kell kiindulni, hogy a lista egy túkör, aminek jeleznie kell a párt politikai törekvéseit, munkás-, dolgozói jellegét, vagyis az az alapvető törekvésünket, hogy a parlamentben legyenek ott a dolgozók képviselői is. A listával kapcsolatos viták nem ashatják alá a Munkáspárt nehezen kimerített politikai egységét, s nem bonthatják meg a pártot.”

B. M., H. J., T. Gy.

Kampánypillanatok

Teljes erővel folytatódott a népszavazási kampány a múlt héten is. A szervezetek többsége a jól bevált módszerhez folyamodott: ki kell menni az utcára, odacsalogatni a sajtót, úgyesen „eladni” a Munkáspárt politikáját. Érdeklődésben nem volt hiány ezúttal sem.

Buda Péterné

Thürmer Gyula és Buda Péterné megyei elnök a székszárdi Belvárosi Kávéház elegáns szalonjában találkoztak múlt kedden az újságírókkal. „Nem zavarja-e Önt, hogy a Fideszrel együtt emlegetik?” – kérdezték tőbbségük. „A nemzet, a társadalom számára fontos kérdésben néha felül kell emelkedni a pártátháron. 1945 után a Magyar Kommunista Párt nem egyszer együttműködött polgári pártokkal nagy kérdésekben, például a föld ügyében. Most nincs együttműködés, de van felelősségteljes párhuzamos cselekvés” – hangzott a válasz.

Sipócz Sándor

Erdős Ferenc

Szombaton Nyíregyházára látogatott a párt elnöke. Le a kappalal dr. Horváth Endre megyei elnök és Tóth András atelnök munkája előtt. Az eltelt két évben ilyen sokan nem voltak munkáspárti rendezvényen, mint most. Igaz, unnepegni jöttek, a Munkáspárt tízenötödik születésnapját köszönteni. A sajtótájékoztatót, ahol szó esik a népszavazásról is, érezn, hogy a pártnak van tekintélye a városban, van mire építeni a jövőben is.

– Munkatársunktól

Dr. Horváth Endre

Képviselőjelöltek a 2002-es országgyűlési választáson

hető, és nagyon gyorsan ismert lesz. Jelszavak nélkül mindenkinek van valamilyen érzése a Munkáspárttól, és többnyire ennek alapján szavaz a választásokon.

Ilyen a vörös szín is, ami mellett a párt kitart. Egy rövid „kék korszak” van a pártnak, amikor felmerül az is, hogy a párt neve Szociális Európa Párt legyen, a zászlaja pedig vöröskék. A tagság elveti a gondolatot is.

Időtállóan bizonyul a Munkáspárt emblémája is. A vörös jelvény a csillag betiltása után születik, és mindmáig a párt legismertebb jelkepe.

Hátráltató kompromisszumok

A választási program, sőt esetenként a jelszavak is kompromisszumok eredményeként születnek meg. Megvitatja a párt valamelyik testülete, a kongresszus vagy a Központi Bizottság. Mindenütt hozzászólnak, elvesznek, szavaznak. A kompromisszum már az eredeti javaslatban is gyakran benne van, így gyakran tovább laposodik, szegényesedik a program.

A Munkáspárt alapvetően tisztában van azzal, hogy szemben áll a kapitalizmussal, így a „rendszeren kívül” van. Mégis újra és újra visszaköszön a dilemma. Milyen legyen a prog-

Nagygyűlés az 1998-as önkormányzati választások előtt

A pártépítésről

A Központi Bizottság november 6-ai ülésén döntött 1040 új párttag felvételének tervéről 2006-ig. Ugy gondolom, helyes, ha módszereket dolgozunk ki az új tagok felvételéről, ha megfogalmazzuk, milyen követelményeknek kell megfelelni az új tagoknak, és ha törekszünk arra, hogy minél több új elvtárs álljon be közénk. De a párttagság számának növelését mindig alá kell rendelni a „mi-

nőségi” követelményeknek. Tehát nem szabad számszerűen, időközönként megtervezett tagborzást végezni. A pártépítésnek folyamatosnak kell lennie, különben „felhígul” a párt. Folytassuk a pártépítést, az új tagok felvételét teljes erőbedobással 2006 után is – minden számszerű tervezés nélkül.

Szodrai Ernő
Derecske

Reménykedem

Mint kommunista lánya és szimpatizáns írok Önöknek.

Edeasám, akinek a nyomdokain haladok, még a rendszerváltozás előtt elment, nem kellett megélnie az új cseled-korszakot, ami a mai embereket sújtja. Mi, az a generáció, akik viszont újra éljük, keserűen látjuk, halljuk a történelmhamisítást, hazudozást, amit a fiatalok el is hisznek – nem minden szülő adta át emlékeit, az idős korosztálynak meg már hallgass a nevé. Ilyen körülmények között különösen féltem a Munkáspártot a belső viharai miatt.

Segíteni kellene a vezetésnek és nem támadni a többség akaratát, nem széthúzni ilyen rendszerben, mert csak összefogva tudjuk a Munkáspártot megtartani és előreviselni, tudni az emberekkel, hogy más nem áll a szegény ember mellett.

Jó lenne, ha sokáig megmaradna az a párt, amelyben bizhatunk, s értünk, szegényekért van. Szeretném, ha közölnék, jeleznek, hogy az egyszerű emberek biznak a Munkáspárt jövőjében.

S.-né Tóth Erzsébet
és családja
Debrecen

NEM MI ÍRTUK...

Kevesen követik az egyházi tanításokat

A magyar társadalom többsége szerint az egyházaknak nem szabad politizálniuk – derül ki a Miniszterelnöki Hivatal megbízásából készült felmérésből. A jobboldal támogatóinak körében is kisebbségben vannak, akik valamely egyház tanításait követik. A magyar társadalom túlnyomó többsége – csaknem kilenczete – nem követi az egyházak tanításait. A megkérdezettek csupán 13 százaléka kötődik valamelyik keresztény egyházhoz, több mint a fele a „maga módján vallásos”. A nem vallásosok aránya 25 százalék.

Az ellenzék támogatóinak 16 százaléka követi az egyházi tanításokat, 24 százaléku pedig egyáltalán nem vallásos. A megkérdezettek legnagyobb csoportja – 43 százalék – úgy

ítéli meg, hogy az egyházak teljes mértékben a híveknek kellene fenntartaniuk. A többség helyteleníti, hogy nem valóságos emberek adóját is felhasználják egyházak támogatására: a kormánytól 63 százaléka, az ellenzék 51 százaléka vélekedik így. A jobboldaliak 18 százaléka szeretné, ha a felekezetelek nagyobb költségvetési juttatásban részesülne.

Összességében a lakosság 28 százaléka tartja elfogadhatónak az egyházak szerepvállalását a magánéletben, továbbá 12 százaléka a politikában. A megkérdezettek 50 százaléka valamennyi területen (politika, abortusz, eutanázia stb.) elutasítja, a fennmaradó 10 százalék minden téren megengedhetően itéli az egyházi befolyást. (A Népszabadság nyomán)

Önök írják!

Továbbra is várjuk leveleiket, hozzászólásaitokat. A túl hosszú írások esetében a rövidítés jogát szerkesztőségünk fenntartja.

A rovat természetéből adódóan egyéni véleményeknek is helyet adunk, vagyis a szerkesztőség nem minden esetben ért egyet teljes egészében a leközöltekkkel. Kéziratokat és fényképeket nem örvünk meg és nem küldünk vissza.

Ideológia és kommunikáció

Nem először kerültem – számomra érthetetlenül – abba a helyzetbe, hogy elvtársaim az „isten hozta” szívesen üdvözltem, „magam is így keztem”, vagy „autóval jöttem” stb. ki szólással érzésem szerint mint egy visszautasítják, rosszallják. Legutóbb amikor azt kívántam, hogy az unnepeketek „isten éltesse sokáig”, egyik elvtársunk nem álltotta, hogy lapintatlanul koszoszdoljon, erre megjegyzést tegyen.

Úgy gondolom, nem szabadna mindent ideológiailag megítélni és a hétköznapi okokból is feltétlenül „osztályharcot csinálni”. Ugyanis túlzás arra gondolni, hogy a magyar nyelv szóhasználatának, szófórdulatának, amelyek nyelvünket szebbé, stílusunkat választékosabbá teszik, ma is ideológiai tartalmuk van. Az ilyen kifejezések, mint „adj isten”, „isten hozta”, „ördög vigye”, „istenhozzád”, „isten éltesse”, „isten aldjá”, „ne adj isten”, „istene”, „pokolba vele”, „menj a pokolba!” igaz, hogy századokkal korábban, a nép vallásos érzületéből alakultak ki, de attól már régen elrugaszkodtak, és a nyelv szókincsévé váltak anélkül, hogy valaki egyáltalán gondolna a kifejezés eredeti, szó szerinti jelentésére. Sok ilyen kifejezésünk van, például a „szórszálhasogatás” – ami attól a kérdésre is jól lehet alkalmazni – szintén ilyen: nem szó szerinti mondanivalót fejez ki. A szófórdulatok nem ideológiai mondanivalók, hanem „kommunikációk”, egyfajta érzelmi viszonyulások. S nyelvünk is gazdagabb általuk.

Dr. Horváth Endre
Nyíregyháza

Az olcsó ázsiai import foglalkoztatási gondokat okozhat

Szegeden egyebek között megszűnt a ruhagyár. Több száz lány, asszony ült a varrógépeknél és készítették a kosztumokat, öltönyeket, kabátokat. Teljesen másként működik a konfekciógyártással és foglalkozással Szeged Bolero Kft. Létrehozásáról, tevékenységéről, terveiről Csanádi Gábor tulajdonossal beszélgettünk.

– Mikor és hogyan jött létre a Bolero?

– Először az előzményekről, mert lényegesek a jelenlegi kft. megalakításával kapcsolatban. Kiskereskedelemmel foglalkoztam, utóljára egy szegedi áruház igazgatóhelyettese voltam. Feleségem akkoriban egy nagykereskedelmi cégnél, a Déltemtel raktárház-igazgatóként dolgozott. 1989-ben mindketten öltöztünk munkahelyünkre, mert az állami cégek a privatizáció során átalakultak, s bizonytalannak éreztük magunkat. Még abban az évben felvettünk újradelimitált hitelt, s nagykereskedelmi céget alakítottunk feleségemmel és két alkalmazottal együtt. Minden ruházattal kapcsolatos terméket forgalmaztunk. Aztán a piaci viszonyok átalakultak, s az értékesítő cégek, a kiskereskedők, vagyis a boltok üzemeteltői a gyártóktól szerették be a termékeket. A nagykereskedelmre tulajdonképpen nem volt szükség, ezért gyártóvá kellett átalakulnunk. Tehát a nagykerből 1994-ben gyártó cég lett.

– Hogyan tudtak beilleszkedni?

– Teljesen új feladatot jelentett, mert addig a gyártással egyáltalán nem foglalkoztunk. Szakembereidat kellett összehozni. Ez nehezen ment, mert régen egészen más gondolkodás jellemezte az ebben az iparban dolgozókat. Vagyis ha valamelyik ruhagyárba egy megrendelő bement ruhát gyártatni, akkor harminc és hatvan napos átfutási idővel tudták vállalni –

ezt a Bolero két hét alatt teljesíti. Annak idején technológiai dokumentáció kellett a termelés indításához, s a termelési folyamat sokkal lassabban haladt. A mostani munkatemető gyökeresen módosult, azaz gyorsabb, lendületesebb és hatékonyabb. Ezért volt nehezebb az új gyártó létrehozni, ugyanis a dolgozók az akkori szemlélet szerint végezték a munkájukat. Hosszú időre a többszöri próbálkozásra volt szükség ahhoz, hogy a divattervezőtől a technikusig megtaláljuk a megfelelő szakembereket. A hasonló konfekciópárral foglalkozó megszűnt munkahelyekről kikerült szakemberekből és a még működő cégek alkalmazottjaiból sikerült nehezen összeállítani a kollektívánkat.

– Milyen terveik vannak?

– Tíz-tizenötlet. Egyebek között szegedi, budapesti, ceglédi, kiskunfélegyházi varrodákkal dolgozunk együtt. A cégek egy része másoknak is varr, másik része csak a Bolerónak.

– Milyen terveik vannak?

– A szó szoros értelmében az életben maradás. A piacot ugyanis egyre inkább az jellemzi, hogy a keresletet olcsó importárukkal látják el, kínai, indiai, pakisztáni árukat hoznak be, s ezekkel próbálják kielégíteni az igényeket. Ezek a termékek azért is olcsók, mert odakint egy márkát rizst adnak naponta azoknak, akik elkészítik a ruhákat.

Olyanok is ezek az áruk, de a bel-földi gyártás emiatt hátrébe szorul. Az az egyik fő célunk, hogy akiket magunk mellé toboroztunk, őrizhessék meg a munkahelyüket, s dolgozhassanak tovább. Es a varrodákban dolgozó több száz embernek is legyen biztos jövedelme.

Tarnai

ELVESZETT ILLÚZIÓ

Miből él, ha ma „lendületben az ország”? Mindenki arra gondol: jó lenne határozottabb képet kapni a jövőről. De egyelőre csak multunk van: a széthordott, elkótyavetyélt, szocialista vagyon! S a négy évtizedes emlék, amikor még ember volt az ember! Mit hoz a jövő? A jelenről már tudjuk, mennyit ér. A felső tíz százaléknak gondatlan a léte, hízik a bankbetéte, gazdagon árad számára a haszon. Viszont mivel lesz az ország hárommillió koldusa?

A legteljesebb mértékben igaza van Hiller Istvánnak, amikor azt mondja: igazságtalan az ország. Persze, azt is mondja, hogy szabad. Nos, ezt a szabadságot már tíz- és száz-ezrek megkapasztálták! Szabad a hid alatt aludni, mi több, a parkokban is, a bevásárlócentrumok szellőztetőablakában, szabad szatyrokkal vendörölni. Tehát, aki egy szál pendelyben lépked, az már szabad ember – legalábbis az új rend szerint.

Legfeljebb álmaiban kísért a régi kép. Felébredéskor azt kérdezi: havát lett a valahai tévégyártás, a két nagyteljesítményű gyár, havát az autóbuzsgyártó ipar, havát a házigyárak, a konzervüzemek, a szerszámgyégyártás? A világhírű magyar termékek? Miért sorvad el a magyar számítógégyártás? Miért a motorvonat-készítés? Egyiptomban, Dél-Amerikában a síneken magyar motorvonatok szeltek a kilométerek száza!

Mezőgazdaságunk sokféle paraméter szerint a világon a harmadik helyen állt – amíg litcitre nem emelkedtek kárpótláskor a társak... Csak a budafoki pincegazdásznak évi 25 ezer vagyonnyi volt az „elcsöpögésre” szánt kálója... – Tonkrelettek – kiabálta tébolyultan az étteremtulajdonos a paprikamizéria alatt, a könyhájában pedig csatornába került a halászlé... – Tonkrelettek – motyogta a fűszeres, amíg letakarították a pocairól a fűszerpaprikát... Pedig nem történt más, csak az „árak szabad áramlása”, fertozott készítményt adott el a lelkiismeretlen „multi”. Egyik részeként – a szabadságnak! A töke búzós szája – visszhangzik bennünk a koldó szava. És ez búzós szájnak a lehetete: az emberi kapzsiság, a tóks kizsákmányolás, a lelkiismeretlenség árasztja el a világot! Amelyben százezerrel több gyerek éhezik hazánkban – a földkerekségen sokmillió –, a társadalom egyharmada a szegénységi küszöb alatt tengődik, közben a bankok, a statisztikakészítők azon keseregnek: minimalisra csökkent a lakossági meglakarlítás, a személyi hitelek száma pedig a háromszorosára nőtt. Ez ugyan nem egészen keserűség a pénzinté-

zeteknek, mert ha nem fizet az adós, viszik a házat, lakását, autóját s a mindazt, amire kölcsönt vett fel!

Még van, de már halódik egy nagy hírű magyar iparág, a főleg nőket, asszonyokat foglalkoztató. Mit mond róla a vállalkozók szövetségének vezetője? Két év alatt húsz százalékkal csökkent a magyar textil-, konfekció- és cipő-bőrpár foglalkoztatottjainak száma. Holott 2002-ben a magyar könnyűipar 146 milliárdos exportot teljesített. (Más kérdés: havát lett ez a profit?) Az említett hárommillió koldus pedig a zuppacson vásárol, aluljárókban s egybútt – „secondhand” (másodkézből).

A kényszerűségi veteti meg a szegényekkel a sokszor silány termékeket... Most készül a gazdasági bizottságnak a határozattervezet, hogy érvényesítsék – jobban (!) – az európai minőségbiztosítási követelményeket. Ennek megfelelően, ne engedjék a dömping – és olcsó – árukat a piacra. Lehet, hogy ez szolgálja a vásárlók érdekét, a fogyasztókat, de az ágazat egésze, amely most (még!) százezer embert tart el, aligha menthető meg. A verseny, amely szabad, tonkreteveszi a magyar könnyűipart (is).

Ez újabb százezer munkanélkülit, segélylért kuncsgórt, újabb elnyomorodást ígér.

Mártony

Az alábbi előfizetési díjak már a jövő évre vonatkoznak!

MEGRENDELŐ

Kérem küldjenek az alábbi címre
1 példány *A Szabadság* bemutatósámat!*

Megrendelem *A Szabadság* ..... példányát**

- havi előfizetéssel (460 Ft/hó)
- negyedévi előfizetéssel (1380 Ft/negyedév)
- féléves előfizetéssel (2760 Ft/félév)
- éves előfizetéssel (5520 Ft/év)

Név: .....

Cím: .....

* A bemutatósám megküldését a Progressio Kiadótól kérje (1082 Budapest, Baross u. 61.)

** Az előfizetéses megrendelés a hirdakbeszítésnél, a Magyar Posta hirdal-ügfyfészolgálal irodáin, vidéken a postahivatalokban lehet leadni. Kettő vagy több példány azonos címre történő postázását a Progressio Kiadó is vállalja.

VIHAR UTÁN

Eppen a Duna-parton sétálunk, amikor lecsap az első szélroham. Először csak azt vesszük észre, hogy a szürke víz fölé varjak két-szégezett csapata vágódik, mert letépi őket a fák ágairól a neki-lóduló szél. Idelelem a kavicsokon pedig néma csend lesz. Szinte csak látogatói tudunk, alig kapunk levegőt. Aztán bummm! Orullt sívítással csap le ránk a vihar. Robosztus kutyáim rettegve szaladnak hozzám. A szél valóban félelmetes. Még életemben nem tapasztaltam ilyet. Döbbenet szemlélem a vadul ide-oda hajladozó észvadász platánokat – vajon melyik fog pillanatokon belül ránk dőlni? Mert már olyan súvöltés és recsegés van odafenn az ágak között, hogy arra gondolok: tán ez a vég?

Vajon mi lehet otthon a házakkal? Remélem, nem száll el az is az uvoító orkánnal együtt, mint anyni minden más dolog, amelyek éppen itt röpöknek, porognak körülöttem! Na gyerünk hazá! De járnai is alig tudunk. Minden pillanatban úgy érzem, hogy mindjárt fölkap minket is ez a szörnyű lévónat, és szelét, mint a varjakat a víz fölé...
*

Na jó. Áll meg a ház. És megvan mindene. Tető, cserepek, villanyvezeték.

Am nem mindenki volt ilyen szerencsés. A vihar emeli erővel csapott le erre a sík vidékre is, Pesttől alig egy óra távolságra. Coborné, Ilonka rémülettel menekült át a szomszédokhoz, mikor elkezdődött az orkán. Most is reszket még, annyira félelmes volt. A szél benyomkodott a házba, nekifeszült az eresztékeknek, izesztó túlnyomás keletkezett, és Ilonka attól félt, elszáll a házzal együtt, mint Dorothy az Óz a csodák csodájában.

Mert persze ez is faház, mint az a mesebeli épület. De nincs annyira jól megépítve, mint amaz, hogy épségben is érjen földet. Ezt a kéglit ok maguk építették a férjével együtt, s persze ok nem építési szakemberek, hanem tulajdonképpen ezermesterek, mint szinte minden vidéki szegény ember. És a kéttő persze nem ugyanaz.

A faház összekötő csapjai az eresztékek úgy meglazultak a viharban, hogy oklónnyí rések keletkeztek a ház sarkain. Még jó, hogy nem szállt el az egész kocéráz, s úgy-ahogy megmaradt a beton alappon.

Most vajon mi lesz Coborékkal? Egy biztos: ha otthon maradnak, kemény és hideg éjszakáknak néznek elébe.

– Nem elkésredni! – mondja László, Ilonka férje, aki éppen most ér haza a munkából. – Holnap összehúrom a falakat vagy betömöm a réseket, még nem tudom. Egy biztos, holnap éjszaka már melegben alszunk. Csak a mai éjszákát kell valahogy kibírni.

– Akkor holnap nem is dolgozol? – kérdezem.

– De igen. Itthon. Hívom is a főnököm. Meg fogja érteni.

– Na és van biztosítástok? – tesszem föl a következő logikusnak tűnő kérdést, de aztán

konstatálom, hogy a jelenlegi helyzetben ez eléggé naivnak tűnik.

Ilonka is úgy néz rám, mint a véres rongyra.

– Viccelsz? – kérdezi lecsújtán. – Hát kinek van erre félelme biztosítása?

– Bárkinek lehet...
– Ugyan már! Ezekre a régi rozoga vagy újonnan is réginek tűnő, összebarkácsolott házakra vajon melyik cég kötne biztosítást? Nem beszélve arról, hogy melyikünknek lenne rá pénze? Egyetlen családnak sem. A biztosítás is csak a gazdagokat védi.

Elnézem az aprócska házikót, mely biztos nincs akkora, mint Dorothyék masszív gerendaépülete. Hísz mindössze csak egy szoba és piciri konyha az egész. És hogy megrögglyant a szerencsétlen! Pedig jóformán új, lavasszal építették.

Meg az építkezésre is bankkölcsönt vettek föl Coborék, persze nem normál építési kölcsönt, mert ugyan melyik bank hiteltelen egy ilyen házra? Hanem a napok alatt megkapható gyorskölcsönösért folyamodtak az egyik uszorás bankhoz. Mely emberek tizezreit tartja fogva, az irreálisan magas, 3-400 százalékos kamataival. De még ezt is csak úgy tudták fölvenni, hogy a szomszéd nevére írták a szerződést, akinek volt bejelentett munkahelye. Hiszen Ilonka és László még egy ilyen bank számára sem hitelképesek. Léven az asszony rokkantnyugdíjas, férje pedig alkalmi segédmunkás. S ötven fölött bizony az embernek már nem sok reménye van arra, hogy tisztességes, jól fizető munkahelyet találjon.
*

Az egész környéken, szinte minden háznál rengeteg a tenivaló, így vihar után. Például meg kell stucolni a fákat a villanyvezeték alatti, hiszen a soha nem látott szelek belodírlják a gallyak közé a vezetékeket, s azok meg úgy elszakítják őket, mint a pinty. És, ha elmegy a villany, elmegy az élet. Sok helyen nincs fűtés, de még víz sem.

Meglazult cserepeket kell a helyükre szorítani, padlásajtókat becsukni, s ha kell – beszogezni, és arról az oldalról, ahonnan az újabb vihar várható, vagyis nyugatról, le kell

szedni a fakerítéseket, mert azokba úgy belekapaszkodik a szél, mint a vitorlákba. Drótkerítésekkel kell helyettesíteni. Igen, az újabb viharra, viharokra készülünk. Mert, ha egyszer szep nagy megtörtént, valószínűleg megtörténik újra.

Felkészülünk tehát, s cselekszünk, s nem keseredünk el. Nem úgy, mint az egyik környéki üzelemben, aki már gyerekkorában is nagy ügyeskedő híreben állt. Mostanra már összeügyeskedett magának egy szép nagy kastélyt is az erdő mellett, ám mivel minden drága anyagot kispórolt belőle (vagy keményen meglóptak az alvállalkozói, ki tudja...), ezért majdnem úgy súvít a szél benn a házban, mint kinn az erdőben.

Azt is regélik a környéki parasztok, nem sokáig fog állni az a puccos kastély, ott a park mélyén. Előbb-utóbb ugyanis összedönti egy szélroham...
Fort András

Hiába várnak a cukorbeteg? Az egészségügyi tárca halogtja az új módszer támogatását

Másfél évvel ezelőtt, 2003 áprilisában a Szegei Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karán az egészségügyi minisztérium harmincmillió forint támogatásával kialakították egy izoláló laboratóriumot. Ennyibe került az új létesítmény létrehozása, a Nyugat-Európából és az Egyesült Államokból beszerelt műszerekkel együtt. A laboratórium új módszert alkalmaz, amellyel a cukorbeteg egy részét meg lehet gyógyítani. Mégsem működik, aminek anyagi okai vannak. Ezekről beszélgettünk dr. Farkas Gyulával, a sebészeti klinika egyetemi tanárával.

– Az új módszert kik dolgozták ki és mi a lényege?

– Négy évvel ezelőtt, 2000-ben a *The New England Journal of Medicine* amerikai neves orvosi szaklapban jelent meg egy cikk arról, hogy Edmontonban, Kanadában teljesen új módszert dolgoztak ki. Két meghalt személy hasnyálmirigyéből izolált szigeteket transzplantáltak ugyanannak a betegnek, és új, a szervkivétel akadályozó gyógyszeres kezelést alkalmaztak. Ezzel a módszerrel hét betegnek több mint egy évig teljes inzulinmentességet lehetett létrehozni. Ezt a módszert vették át más intézetek az Egyesült Államokban és Európában három helyen, Genfben, a németországi Giessenben, valamint Milánóban. Az eredmények épp olyan jóknak bizonyultak, mint Edmontonban. Ezzel a módszerrel az úgynevezett egyes típusú, vagyis a vérszületet cukorbeteg azon részét lehet meggyógyítani, akiknek visszafordíthatatlan inzulinvesztéssel járó alacsony vércukorszintjük van, vagy a modern inzulinkezelés ellenére az úgynevezett második szövődmény – szemet,

vesét, idegrendszer károsítót – alakul ki. Ezzel a módszerrel ezt a károsodást le lehet állítani, illetve ha valakinek már tonkrement a veséje, nem az egész hasnyálmirigyet, hanem csak a szigetsejteket kell beültetni, ez lényegesen kisebb beavatkozással jár és sokkal biztonságosabb.

– Hogyan hasznosítják Szegeден az új módszert?

– A Mikrobiológiai Intézetben van a laboratórium, mert ott tudtam helyet biztosítani. Készen áll, működőképes lenne, ha kapnánk pénzt a transzplantációhoz. Tíz szigetsejt-átültetés mintegy harmincmillió forintba kerül. Eddig a laboratórium próbázolások történtek, s erre a minisztérium hárommillió forintot adott. De klinikai transzplantációra nem került sor, mert az egészségügyi minisztérium ezt nem finanszírozza. Többször személyesen voltam a minisztériumban, meg is ígérték az anyagi támogatást, de intézkedés a mai napig nem történt.

– Mi lehet ennek az oka?

– Tulajdonképpen nagyon könnyen elképzelhető, s erre közvetve utalnak is jelek, hogy

szakmai féltékenységgel és lobbierdekek akadályozzák a transzplantáció beindítását. Mindenesetre itt van a laboratóriumunk, működéséhez az engedélyek megvannak, a szakemberek is rendelkezésre állnak, sőt a betegek várnak az átültetésre. Egy helyben topog az egész, mert az új módszer gyakorlati megvalósítását akadályozza az egészségügyi minisztérium.

***

Farkas Gyula professzor többször járt az egészségügyi minisztériumban, ahol megígérték az anyagi támogatást, de azóta nem történt semmi. Kíváncsi voltam, hogy ha felhívom őket, milyen információkat adnak az országos jelentőségű ügygel kapcsolatban. Az, hogy Rácz Jenő minisztert nem értem el, nem dobogtat meg, de senki más sem tudott, illetve nem akart érdemben információt adni. A telefonközponost arra kértem a minisztériumban, hogy az izoláló laboratórium működéséről érdeklődjek, kapcsolja az illetékeseket. Kapcsolt ide, csörgött oda, s mindezt azt mondta, hogy nem hozzájuk tartozik az ügy. Így a betegek továbbra is csak várhatják a számukra kedvező módszer alkalmazását, a klinikai transzplantáció függőben marad, mert hiányzik hozzá az egészségügyi tárca anyagi támogatása.

Tarnai László

Képtári kalauz

Egy kulturált utazó, bárhol is jár e földtéken, feltétlenül betér minden képtárba, múzeumba. Am kulföldre se kell mennünk: Budapestben is csodálatosan szép sétát tehetünk a Szépművészeti Múzeumban, a Magyar Nemzeti Galériában, a Budapesti Történelmi vagy a Nemzeti Múzeumban. Szép alkalmi kiállítást láthatunk az Ernst Múzeumban, a Vigadó épületében, a Népművészeti Múzeumban. Hazánk szinte minden városában akad képtár, múzeum vagy más érdekes látvány. Ha ágyhoz vagy csak szobához vagyunk kelve, akkor is gyönyörködhetünk ragyogó képművészeti alkotásokban, egy-egy jó album lapozgatása közben.

A Marcus Lodwick szerkesztette *Képtári kalauz* érdekesen új és egészen más utakra vezet. Elénk tárja 171 színes kép segítségével mindazokat a mitológiai és bibliai személyeket, jelenségeket, amelyek a festészetben előfordulnak. A bevezető után az *Okori szereplők* Akhilleuszról Zephoroszról fejezetben 77 „személyt”; a *Bibliai és egyházi szereplők* fejezetben ugyancsak 77 személyt, csoportot láthatunk Ábrahámtól Zakariásig. „Minden kép egy-egy történet – írja a szerző –, melyek „sokunk számára azonban titkot rejtenek”.

A szerző ismerteti a legnépszerűbb és leggyakrabban megfestett személyek hátterében meghúzódó legendákat, illetve az Ó- és Újszövetségből már a „hétköznapos életben” is némi-leg ismert történeteket, s mindazoknak szimbolikus jelentőségét. A mitológiai és bibliai személyeken túl a későbbi szentekre is kitér – meglehetősen részletességgel. Például: az egyes „szereplőkről” készült különböző festményeket is bemutatja, jelezve, hogy mely

képtárakban, múzeumokban láthatóak az eredeti képek. Olykor még arra is kitér, hogy mikor és miért volt „divatos” az adott „léma”, s rámutat a témák feldolgozásában fellelhető variációk, változatos elterések ikonográfiai okaira is. „Az elmúlt nyolcszáz év művészetéből merítve a több mint százötven, általában freskón és vásznon megjelenő szereplő bemutatásával a Képtári kalauz jól használható, illusztrált kézikönyv a festészetben ábrázolt legfontosabb témák nagy részéhez” – írja a fűlszöveg, s a kritikus hozzáteszi: minden olyan érdeklődő számára, aki szeretne elmélyedni a festmények megértésében és élvezetében, hasznos olvasmány. A könyvet szakszerű ismerjézők, névmutató és képek jegyzéke zárja.

(Marcus Lodwick: *Képtári kalauz. Mitológiai és bibliai jelenségek a festészetben. Officina '96 Kiadó, Budapest, 2004. 224. oldal, 3990 Ft.*)

Friedeczy Frigyes

Tilalom a dohányzás ellen

November 10-én a skót kormány megszavazta, hogy Írország, New York és Norvégia példáját követve megtiltja a dohányzást a középületekben és a szórakozóhelyeken, beleértve a vendéglőket, éttermeket és a magán klubokat is. Az indoklásuk szerint Skócia az egyik legkevésbé egészséges ország Európában, és ennek részben a dohányzás az oka. A lakosság 31 százaléka szívja a „koporsósöveget”. Nagy-Britannia többi részében „csak” 23, Skóciában 49 százalékkal magasabb a tüdőrákos megbetegedések száma, mint a többi brit országban.

Amikor tavaly New Yorkban bevezették a hasonló tilalmat, 13 százalékkal visszaesett a cigarettaeladás. Írországban pedig 16 százalékkal. Skóciában az ellentétben az a lakosság 73 százaléka ellenzi a tilalmat, a kormány által megbízott közvélemény-kutatók fele-fele arányról beszélnek. A „Licensed Traders Association” – amely a skót „pub”-ok érdekképviseletét szerve – azt állítja, hogy az intézkedés miatt legalább 30 000 munkahely szűnik meg. Írországban 6 százalékkal esett vissza a sörforgasztás a tilalom bevezetésekor, de az írek Európa legmohóbb ivói, ezért a csökkenés esetleg független a bagótól. Az ír főváros, Dublin kocsmáinak szövetsége saját állítása szerint pontos adatokkal rendelkezik: náluk 16 százalékkal esett vissza a sörforgasztás, és kétezer munkahely szűnt meg.

New Yorkban a tilalmat bevezető hatóság azzal büszkélkedik, hogy nem csökkent, hanem nőtt a vendéglőket látogatók száma, annyira, hogy 2800 alkalmazottat kellett felvenni. A New-York-i kocsmázóvetség viszont azt állítja, hogy hazudik a hatóság, mert csak a

gyorsvendéglők adatait összegyűjtötték, ott pedig az általános tilalom előtt is tilos volt a dohányzás.

Angliában is évek óta játszanak már a gondolattal, hogy tiltani kellene, de közeliedik a választás időpontja, nem art az ovatosság. A hatalom megtartása fontosabb, mint a lakosság egészsége.

Nem nagyon reklámozza a média, de van már a világon egy szigorúbb rendelkezés is. A Himalája királyságában, Nepálban teljesen betiltották a dohányzást. A decemberben hatályba lépő rendelet előírja, hogy valamennyi trafikban, üzletben, vendéglőben meg kell semmisíteni a raktáron lévő cigarettát, és ezután természetesen tilos importálni. Ahol a hatóságok dohányárral találják vagy valakit rájajaknak a füstölésen, 35 000 forintnak megfelelő büntetést kasszíroznak. A német közszolgálati tv-ben közölt hír nem tér ki arra, hogy a hatóságok egyeztettek-e a maostaknak nevezett gerillákkal, akik meg akarják dönteni a királyságot, és már az ország hatvan százalékát ellenőrzik.

P. L.

A MUNKÁSPÁRT megtette, amit ígért. Lesz népszavazás a kórház-privatizációról!

Önökkel együtt küzdve már eddig is sikereket értünk el. **Siker**, hogy vállaltuk az aláírásgyűjtést és meg is lett a 300 ezer aláírás. Erre 15 év alatt csak a Munkáspárt volt képes. **Siker**, hogy az Alkotmánybíróságon folyó huzavona idején hetente tüntettünk. **Siker**, hogy érvénytelenítették a kórház törvényt. **Siker**, hogy menesztették Kókény egészségügyi minisztert. **Siker**, hogy a Gyurcsány-kormány az „ellátásszervezés” néven elhíresült tervezet és a gyógyszerforgalmazás liberalizációjának visszavonására kényszerült. De a privatizáció veszélye nem múlt el! Az igazi siker az lesz, ha december 5-én elme gyünk szavazni és legalább 2 millióan **IGEN-t** mondunk!

„Egyetért-e Ön azzal, hogy az egészségügyi közszolgáltató intézmények, kórházak maradjanak állami, önkormányzati tulajdonban, ezért az Országgyűlés semmisítse meg az ezzel ellentétes törvényt?”

Ez a kérdés lesz a szavazólapon.

A mi válaszunk: IGEN, IGEN, IGEN!

Ön december 5-éig sok érvt és ellenérvt fog hallani. A népszavazás ellenzői minden eszközt felhasználva igyekeznek félrevezetni, becsapni az embereket. Ne higgyen a hamis propagandának. Ne engedjük a kórházak kiárusítását, ne engedjük az emberek kizsákmányolását!
A kórház is, a népszavazás is mindannyiunké!

Mondjunk IGEN-t december 5-én!

VÉDJÜK MEG A KÓRHÁZAKAT!

IGEN, azt akarjuk, hogy ne adják el a kórházakat. 15 év alatt megszűnt másfél millió munkahely, családok sokasága került lehetetlen helyzetbe. A mezőgazdasági szövetkezeteket felszámolták, a magyar ipart eladták. Százerek élete a tartós munkanélküliség. Milliók élnek szegénysorban. A kórház az utolsó, ami megmaradt nekünk. Nem adjuk oda!

IGEN, azt akarjuk, az állam többet költsön az egészségügyre. Ez a megoldás, nem a privatizáció.

IGEN, ingyenes egészségügyi ellátást akarunk. A privatizáció után az egészségügy nem marad ingyenes. A tóksés hasznót akar, s azt velünk fizetlet meg.

IGEN, megfizethető gyógyszereket és szolgáltatásokat akarunk. A privatizáció után az egészségügyben minden drágább lesz, a gyógyszer is, a szolgáltatások is. A tóke semmit nem tesz ingyen. A privatizált egészségügyben nem a lakosság érdeke számít, hanem a befektető nyereségérdekeltsége.

IGEN, azt akarjuk, hogy az orvos ne aszerint gyógyítson, hogy mennyi pénzünk van, hanem, hogy mi a bajunk. A privatizáció után a szegényeknek a szegénykórház jut, a gazdagok pedig a gazdagkórházakba kerülnek. Nem az jut jó orvosi ellátáshoz, aki rászorul, hanem az, aki meg tudja fizetni.

IGEN, azt akarjuk, hogy az orvosok és az egészségügyi személyzet helyzete biztos legyen. A privatizáció után közalkalmazottakból bérmunkások lesznek, esetleg kényszervállalkozók. A tóke a saját hasznára fog törekedni, csökkenteni fogja az egészségügyi dolgozók létszámát, nagyon sok orvos és ápolónó fogja elveszíteni a munkáját.

IGEN, kötelező egészségbiztosítási rendszert akarunk, és nem magánbiztosítási rendszert. A privatizáció maga után vonja a magánbiztosítás bevezetését.

IGEN, állami egészségügyet akarunk. A privatizáció visszavonhatatlanul az üzleti, piaci alapon szervezett egészségügy kialakulásához vezetne.

KARÁCSONYI KÖNYVAJÁNLATUNK

Ajándékozza meg szeretteit baloldali írók, költők műveivel!

Ágai Ágnes FUIT (Egy halál utóélete) (versek) 700,- Ft HOGY JÖN IDE PICASSO? (versek) 500,- Ft	Molnár Géza A KATEDRÁLIS FÉNYEI 980,- Ft AZ ORVOS 200,- Ft Rozsnyai Ervin TÖRTÉNELMI FASIZMUSOK 1750,- Ft (Mussolini, Hitler, Horthy) AZ IMPERIALIZMUS KORSZAKVÁLTÁSAI 1600,- Ft
Baranyi Ferenc A HONFOGLALÁS FELSZÁMOLÁSA 1300,- Ft MONTMORENCY-I SZERELMESEK (versek) 1200,- Ft SZÍNINGAZSÁG 570,- Ft	Ladányi András VÁCI MIHÁLY 1000,- Ft
Berecz János VÁLLALOM 2700,- Ft VISSZANÉZVE 2700,- Ft	Simor András A VÁLTOZÁSOK KÖNYVE 900,- Ft 7 TANULMÁNY A HISPÁN- AMERIKAI KÖLTÉSZETRŐL 1838,- Ft
Tabák András VERŐ EMBER 800,- Ft KALENDÁRIUM 800,- Ft	M. Szántó Judit AZ ÍGÉRETEK FÖLDJE 500,- Ft
Hámori István Péter KÉTÜTEMŰ MEGVÁLTO 1000,- Ft TIBORC ÖRÖK (versek) 600,- Ft	Varga Rudolf DÖGLÖTT KUTYÁK 900,- Ft MENNYSZÁGA 900,- Ft ÉGHASADÁS (Karcolatok) 900,- Ft MAKUKA (Karcolatok, elbeszélések) 900,- Ft
Csák Gyula EGY MÁJUS FEJFÁJÁRA 1390,- Ft	
Kárpáti Sándor EZÜSTHAJU NEMZEDÉK 1000,- Ft VITÁM MÁRAIVAL 800,- Ft	<i>A könyvek megvásárolhatók az Ezredvég szerkesztőségében: Budapest VIII. kerület, Baross u. 61. IV. emelet 10. Postán is megrendelhető, cím: Ezredvég Alapítvány Budapest Pf. 182, 1431.</i>
Moldova György AZ UTOLSÓ TÖLTÉNY (2 kötet) 3000,- Ft VÉGTELEN VONAL 2000,- Ft	

Hirdessen A Szabadság hetilapban!

Többszöri megjelentetésnél kedvezményt adunk.

Részletes információ: Huszár Zsófia Telefon: (06-1) 313-5420

**OLVASSA,
TERJESSZE,
TÁMOGASSA!**

A Szabadság
Alapítvány
számlaszáma:

OTP 11705008-20441997

Kitüntetések,
papír- és fémpénzek,
képeslapok, porcelánok
adás-vevétele.

VERES ÉREMBOLT,

VII. ker. Izabella utca 37.

Tel.: 322-4799

H-P: 9-17 óráig.

Felhívjuk a pártszervezetek figyelmét, hogy a Veszteségeink rovatba telefonon nem fogadjuk el bejelentéseket, a hibák elkerülése végett. Rendelkezésükre áll a fax, az e-mail, a postai beküldés, illetve a személyes leadás lehetősége. A szerk.

VESZTESÉGEINK

Varga Sándorné, aki 1945 óta volt a párt tagja, 78 éves korában elhunyt. *Salgótarjáni alapszervezet*

Lukács Sándor, aki 1962 óta volt a párt tagja, 66 éves korában elhunyt. *Hódmezővásárhelyi alapszervezet*

Varga Nándorné, aki 1948 óta volt a párt tagja, 88 éves korában elhunyt. *Budapest, III/7-es alapszervezet*

EMLÉKÜKET KEGYELETTEL MEGŐRIZZÜK

A Szabadság

A Munkáspárt központi politikai hetilapja

Felölös szerkesztő: Szabados Judit

Szerkesztőség: 1082 Budapest VIII., Baross utca 61.

Telefon: 313-5420 (közvetlen); 334-1509/22 m. Telefax: 313-5423

Lapterjesztés: Szigeti Endréné, tel.: 334-1509/23 m.

A Szabadság e-mail címe: mp400@axelero.hu

Kiadja: a Progressio Kft., a Kiadásért felelős: Vajda János igazgató

ISSN 0865-5146

Terjeszti: a Budapesti és a Nemzeti Hírlapkereskedelmi Rt.,

valamint az alternatív lapterjesztők

Előfizetési díj: egy évre 5040 Ft, fél évre 2520 Ft,

negyedévre 1260 Ft, egy hónapra 420 Ft

Előfizethető a hírlapkezelésnél, a Hírlapelőfizetési Irodában

(Helir 1900),

a magyar Posta Kerületi hírlapüzletügyi ügyfelfogó irodáiban,

vidéken a postahivatalokban.

Szedés, terdelés: Progressio Kft.

Nyomtatás: Apolló Kft. 1165 Budapest, Zsemlekes ut. 25.

Felölös vezető: Mózes Ferenc ügyvezető igazgató

A Munkáspárt internet-címe: <http://www.munkaspárt.hu>